

Miljö- och energidepartementet

Yttrande över rapporten: Förslag till nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum

Ert diarienummer: M2016/00120/Ke

Yttrande

Norrköpings kommun, via byggnads- och miljöskyddsnämnden, instämmer med Kemikalieinspektionens förslag om ett förordningsstadgat krav på att skumvätska och släckvatten från fluorbaserade brandsläckningsskum ska samlas upp och destrueras.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden instämmer i stort med de undantag som föreslås av Kemikalieinspektionen i rapporten. Nämnden instämmer vidare i att alla poly- och perfluorerade ämnen (PFAS-ämnen) ska regleras som en grupp.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden vill emellertid lämna följande förslag och synpunkter:

Anmälningsplikt

1. All planerad användning av fluorbaserade brandsläckningsskum, både den som är undantagsgiven och då det kan samlas upp, ska föregås av en anmälan till tillsynsmyndigheten.
 - 1.1. Anmälan ska innehålla uppgifter om hur användningen ska utföras och hur de allmänna hänsynsreglerna ska beaktas.
 - 1.2. För återkommande övning eller funktionstester kan anmälan ske vid ett tillfälle och behöver inte anmälas igen förens det att förutsättningarna ändras.
 - 1.3. För att underlätta det administrativa arbetet bör räddningstjänstförbund, som omfattar flera kommuner, kunna anmäla användning till länsstyrelsen.
2. Då fluorbaserat brandsläckningsskum har använts i ett skarpt läge ska skriftlig information om detta lämnas till tillsynsmyndigheten senast fem arbetsdagar efter att det inträffat. Vid behov ska samma information lämnas till leverantör av dricksvatten och/eller användare av privata brunnar som riskerar att påverkas.

Fasta installationer

3. Alla anläggningar som byggs eller tas i bruk efter att dessa bestämmelser börjar gälla ska, om de kommer att ha behov av fast utrustning för brandsläckning med fluorbaserat brandsläckningsskum, anpassas för att kunna samla upp släckvatten och använd skumvätska.
4. Alla befintliga anläggningar där det finns fast utrustning för brandsläckning med fluorbaserat brandsläckningsskum ska senast 5 år efter att dessa bestämmelser börjar gälla ha vidtagit de åtgärder som krävs för att kunna samla upp släckvatten och använd skumvätska.
 - 4.1. Undantag bör kunna medges i enskilda fall, om det finns särskilda skäl, efter ansökan till tillsynsmyndigheten.

Till sjöss

5. Undantaget som föreslås för användning av fluorbaserat skum på fartyg till sjöss bör ändras så att undantagen enbart gäller fartyg *till havs*. Fartygstrafik sker idag i insjöar och vattendrag som även används som dricksvattentäkter och där bör fluorbaserade brandsläckningsskum inte tillåtas. Undantaget för skarpa lägen bör enbart vara möjligt att tillämpa i en insjö i livräddande syfte.

Om det för enskilda vattenskyddsområden för dricksvattentäkter finns strängare bestämmelser än detta så ska de bestämmelserna tillämpas.

Kommunens bedömning

Norrköpings kommun, byggnads- och miljöskyddsnämnden, instämmer i att det bör beslutas om förordningsstadgade regler med stöd av miljöbalken för användning av brandsläckningsskum med högfluorerade ämnen.

Nämnden bedömer att det är rimligt att lämna vissa undantag för att kunna få ett snabbt genomförande av regleringen.

Syftet med den anmälnings- och informationsplikt som föreslås ovan är delvis att vid behov kunna föreskriva om försiktighetsmått baserat på platsens förutsättningar men också för att kunna få en överblick av vart utsläpp riskerar att ske. Vidare skulle åtgärder för att avhjälpa föroreningar kunna sättas in redan i ett tidigt skede.

Många anläggningar med fasta installationer för brandsläckning med hjälp av högfluorerat skum har redan i dagsläget krav på sig att kunna samla upp släckvatten. Dessa krav har då ställts vid provning av tillstånd enligt miljöbalken då även en rimlighetsavvägning görs. Byggnads- och miljöskyddsnämnden gör bedömningen att det generellt kan ses som skäligt att kräva åtgärder för att kunna samla upp släckvatten även på äldre anläggningar. Undantag ska bara ges om det är tekniskt eller ekonomiskt omöjligt att genomföra sådana åtgärder.

Synpunkter från Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Räddningstjänsten Östra Götaland har behandlat rapporten och lämnar följande synpunkter avseende anmälningsplikten:

Planerad användning

All planerad användning av brandsläckningsskum, både den som är undantagsgiven och då det kan samlas upp, ska föregås av en anmälan till tillsynsmyndigheten.

Anmälan ska innehålla uppgifter om hur användningen ska utföras avseende mängd, uppsamling och destruering. För återkommande övning vid de kommunala räddningstjänsternas utbildningsanläggningar kan anmälan ske vid ett tillfälle och behöver inte anmälas igen såvida inte förutsättningarna ändras.

För att underlätta det administrativa arbetet ska räddningstjänstförbund, som omfattar flera kommuner, kunna anmäla användning till länsstyrelsen.

Användning vid räddningsinsatser enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Efter all användning av brandsläckningsskum (både klass-A och klass-B skum) i en skarp situation ska skriftlig information om detta lämnas till tillsynsmyndigheten senast fem arbetsdagar efter att det inträffat. Den skriftliga informationen bör kunna lämnas via räddningstjänstens ordinarie dokumentationssystem.

NORRKÖPINGS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Lars Stjernkvist
ordförande

Jörgen Jonsson
kommunsekreterare